

**Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale
al Republicii Moldova**

**UNIVERSITATEA DE STAT DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE
„NICOLAE TESTEMIȚANU”**

Facultatea de Farmacie

Catedra de

FARMACIE SOCIALĂ ”Vasile Procopișin”

**PROPEDEUTICA
FARMACEUTICĂ**

Practica didactică

*Recomandări metodice
și agendă de practică pentru studenții
anului II, Facultatea de Farmacie*

(Numele, Prenumele studentului)

Grupa _____, a.u. 20__-20__

Chișinău – 2018

Aprobate la ședința Catedrei de farmacie socială „Vasile Procopișin”
(proces verbal nr. 4 din 01 decembrie 2017)

Aprobate la ședința Comisiei Metodice de profil Farmacie
(proces verbal nr. 1 din 05 decembrie 2017)

Aprobate la ședința Consiliului de Management al Calității
(proces verbal nr. 2 din 21 decembrie 2017)

PROPEDEUTICA FARMACEUTICĂ

Practica didactică

Autor:

Elena Chițan, asistent universitar

Sub redacția:

Mihail BRUMĂREL, doctor în științe farmaceutice,
conferențiar universitar

Recenzenți:

Stela ADAUJI, doctor în științe farmaceutice,
conferențiar universitar

Mihail LUPU, doctor în științe farmaceutice,
conferențiar universitar

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Chițan, Elena.

Propedeutică farmaceutică: Practica didactică : Recomandări metodice și agendă de practică pentru studenții anului 2, Facultatea de Farmacie / Elena Chițan; Univ. de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu", Fac. de Farmacie, Catedra de Farmacie Soc. "Vasile Procopișin" – Chișinău: S. n., 2018 (Tipogr. "Balacron"). – 78 p.: tab.

Aut. este indicat pe vs. f. de tit. – Referințe bibliogr.: p. 72-77. – 50 ex.

ISBN 978-9975-3217-1-6.

615.1.01(076.5)

C 46

CUPRINS

I. GENERALITĂȚI	5
II. ATRIBUȚIILE STUDENȚILOR ÎN PERIOADA PRACTICII	7
III. REPARTIZAREA TIMPULUI LA SECTOARELE DE LUCRU	7
IV. INFORMAȚIE PENTRU CONDUCĂTORII PRACTICII DIN FARMACIE	8
V. COMPETENȚE PROFESIONALE ȘI FINALITĂȚILE DISCIPLINEI	9
VI. LISTA MANIPULĂRILOR PRACTICE OBLIGATORII PENTRU ÎNDEPLINIRE	11
6.1. Structura sistemului farmaceutic din Republica Moldova	11
6.2. Funcțiile și rolul farmaciei și farmacistului în cadrul sistemului de sănătate	12
6.3. Farmacia de acces public (comunitară)	14
6.4. Spațiul farmaciei comunitare, dotarea cu mobilier și tehnică ..	17
6.5. Tehnica securității și sănătății muncii în farmacie	19
6.6. Regimul sanitar în cadrul farmaciei comunitare	20
6.7. Medicamentele și alte produse farmaceutice/ parafarmaceutice în cadrul farmaciei comunitare	25
6.8. Dispozitive medicale, alte produse farmaceutice/ parafarmaceutice în cadrul farmaciei comunitare	36
6.9. Alte produse în cadrul farmaciei comunitare – suplimentele alimentare	37
6.10. Recepția produselor în farmacia comunitară	38
6.11. Organizarea păstrării optime a produselor farmaceutice, parafarmaceutice, dispozitivelor medicale în cadrul farmaciei comunitare	42
6.12. Prescripția medicală. Eliberarea medicamentelor din cadrul farmaciei comunitare	52
6.13. Eliberarea medicamentelor din cadrul farmaciei comunitare. Medicamente OTC	52
6.14. Codul de etică a farmacistului. Principiile de bază și aplicarea lor în practica farmaceutică	64
VII. EVIDENȚA ȘI DAREA DE SEAMĂ PE PRACTICĂ	69
VIII. SUSȚINEREA COLOCVIULUI	70
BIBLIOGRAFIE	72

AGENDA DE PRACTICĂ

Studentul _____ Grupa F _____ anul II
(numele, prenumele)

Locul de petrecere a practicii _____
(denumirea întreprinderii, adresa)

Perioada de petrecere a practicii _____
(durata - 10 zile, 60 ore)

Conducătorul de practică în farmacie _____
(Nume, Prenume)

(funcția)

Conducătorul de practică la catedră _____
(Nume, Prenume)

(funcția)

Semnătura conducătorului de practică în farmacie

L,Ș farmacie

I. GENERALITĂȚI

Propedeutica este un învățământ introductiv în studiul unei discipline și cuprinde elementele ei de bază, provenind de la grecescul „*pro*” – înainte și „*paideutike*” – învățământ.

Scopul practicii propedeutice la specialitatea "Farmacia" este inițierea studenților cu noțiunile elementare de activitate farmaceutică, formarea la studenți a bazei cunoștințelor profesionale practice, pregătirea lor către studierea la anii superiori a disciplinelor de profil; inițierea studenților farmaciști în organizarea lucrului și activităților de bază ale farmaciei de acces public.

Farmacia este instituția care are ca obiect de activitate medicamentul și alte produse parafarmaceutice. Farmaciștii, din cadrul farmaciilor comunitare, sunt cei mai accesibili profesioniști din domeniul ocrotirii sănătății pentru populație. Ei furnizează medicamente în baza prescripției medicale sau, atunci când este permis în mod legal, le eliberează fără prescripție medicală. Suplimentar la asigurarea unei livrări corecte a produselor corespunzătoare, activitățile profesionale ale acestora acoperă consilierea pacienților la momentul de distribuire a medicamentelor cu sau fără prescripție medicală, informatizarea cadrelor medicale, a pacienților și a publicului larg, precum și participarea în cadrul programelor de promovare a sănătății. Farmacistul este un expert în cadrul îngrijirilor farmaceutice, farmacoterapiei și promovării sănătății; este un informator profesional pentru pacienți, alți prestatori de servicii de îngrijire a sănătății, persoane de decizie; furnizează produse de o calitate înaltă, servicii și comunicații și documentează activitățile sale, comunică rezultatele către colegi.

Obiectivele principale ale activității în farmacie sunt recepționarea, prepararea, păstrarea și eliberarea medicamentelor de orice natură și sub orice formă, în conformitate cu documentele normative în vigoare, precum și cu standardele internaționale; eliberarea celorlalte produse parafarmaceutice înregistrate sau autorizate de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale; procesarea prescripțiilor medicale; monitorizarea utilizării raționale a medicamentelor și răspunderea la simptomele afecțiunilor minore. Reieșind din aceasta, sarcina principală a farmaciei este desfășurarea activității farmaceutice multilaterale în vederea acordării

populației asistenței oportune și înalt calitative cu medicamente și produse parafarmaceutice. Pentru a realiza această sarcină farmacistul trebuie să posede nu doar cunoștințe teoretice, ci și aptitudinea de a îndeplini un șir de proceduri operaționale standard, care anticipă eliberarea medicamentului către pacient: selectare, păstrare, preparare, verificare, recepționarea, precum și succedă procesul de eliberare a medicamentelor: eliberare, consilierea, automedicația controlată, promovarea modului sănătos de viață etc. În această ordine de idei, la practica propedeutică farmaceutică viitorii farmaciști vor lua cunoștință cu primele elemente practice de activitate în farmacie, care vor fi realizate prin îndeplinirea programei și însușirea deprinderilor și îndemânărilor practice recomandate mai jos.

Obiectivele stagiului practic la propedeutica farmaceutică sunt de a expune studentul la activitățile practice vaste efectuate în cadrul farmaciei comunitare, formarea orientării profesionale, valorilor, atitudinilor și comportamentului în activitatea farmaceutică. Studentul va studia scopul serviciilor prestate în farmacie, va identifica tipurile și formele de medicamente eliberate, managementul stocurilor de medicamente, va participa pasiv la procesul de recepție și eliberare a medicamentelor, la procesul de consiliere a pacienților etc.

Practica este prevăzută pentru 2 săptămâni (60 ore academice) de activitate a studenților în farmacie și se petrece după finalizarea semestrului IV de studii. Practica propedeutică finalizează cu colocviu diferențiat, care se petrece la catedră, în prima săptămână a semestrului următor după un orarul stabilit preventiv. Nota finală a studentului va fi constituită din nota la cursul teoretic Istoria farmaciei și Propedeutica farmaceutică, și nota obținută ca rezultat al evaluării cunoștințelor obținute pe parcursul practicii respective. La colocviu studentul prezintă obligatoriu cu darea de seamă, caietul de practică caracteristica-referință pozitivă.

II. ATRIBUȚIILE STUDENȚILOR ÎN PERIOADA PRACTICII

La sosirea studentului în farmacie, el se prezintă cu îndreptarea la practică personal la farmacistul-diriginte, care prin ordin desemnează conducătorul practicii, întocmește împreună cu el orarul repartizării timpului de muncă la sectoarele respective cu indicarea în agendă a zilelor concrete.

Pe perioada practicii studenții sunt obligați să respecte cerințele legislației muncii, în vigoare, regulamentul de ordine interioară a farmaciei, tehnica securității.

Pe parcursul stagiului practic studenții participă la ședințele de lucru și alte activități ale colectivului farmaciei. Zilnic, volumul de muncă efectuat se înscrie detaliat în agenda de practică, care se întocmește și se păstrează până la sfârșitul practicii în farmacie.

III. REPARTIZAREA TIMPULUI LA SECTOARELE DE LUCRU

Denumirea sectoarelor de lucru, activităților și deprinderilor practice	Ore
1. Familiarizarea cu farmacia. <i>1.1. Structura sistemului farmaceutic din RM.</i> <i>1.2. Legislația farmaceutică.</i> <i>1.3. Funcțiile și rolul farmaciei și farmacistului în cadrul sistemului de sănătate.</i> <i>1.4. Farmacia de acces public (comunitară).</i> <i>1.5. Spațiul farmaciei comunitare, dotarea cu mobilier și tehnică.</i> <i>1.6. Tehnica securității și sănătății muncii în farmacie.</i> <i>1.7. Regimul sanitar în cadrul farmaciei comunitare</i> <i>1.8. Istoria farmaciei comunitare.</i>	12
2. Familiarizarea cu sortimentul de medicamente, produsele para-farmaceutice din sortimentul farmaciei, locurile de stocare a lor. <i>2.1 Clasificarea medicamentelor.</i> <i>2.2 Aprecierea statului legal al medicamentelor eliberate din farmacie.</i> <i>2.3 Dispozitive medicale și alte produse prezente în farmacie. Clasificare.</i>	12
3. Recepția produselor în farmacia comunitară. <i>3.1 Recepționarea medicamentelor.</i> <i>3.2 Recepționarea altor produse parafarmaceutice.</i> <i>3.3 Stocarea produselor recepționate.</i>	6
4. Organizarea păstrării optime a produselor farmaceutice, parafarmaceutice, dispozitivelor medicale în cadrul farmaciei comunitare.	12

Denumirea sectoarelor de lucru, activităților și deprinderilor practice	Ore
4.1 <i>Principii și norme de depozitare și păstrare în farmacie.</i> 4.2 <i>Particularitățile păstrării diferitor grupe de medicamente.</i> 4.3 <i>Specificul păstrării formelor farmaceutice industriale.</i> 4.4 <i>Principiile de păstrare a medicamentelor cu conținut de substanțe stupefiante și psihotrope.</i> 4.5 <i>Particularitățile păstrării altor produse farmaceutice: dispozitive medicale, produse vegetale, produse parafarmaceutice.</i> 4.6 <i>Monitorizarea depozitării și păstrării produselor în farmacie.</i>	
5. Prescripția medicală. Eliberarea medicamentelor din cadrul farmaciei comunitare. 5.1 <i>Reguli generale de prescriere a medicamentelor pe rețetă. Formulare de rețete.</i> 5.2 <i>Medicamente OTC.</i>	12
6. Codul de etică a farmacistului. Principiile de bază și aplicarea lor în practica farmaceutică. 6.1 <i>Codului deontologic al farmacistului din Republica Moldova.</i> 6.2 <i>Implementarea practică a principiilor de bază ale eticii în cadrul farmaciei comunitare.</i> 6.3 <i>Studii de caz a problemelor etice în farmacia comunitară.</i>	6
Total ore:	60

IV. INFORMAȚIE PENTRU CONDUCĂTORII PRACTICII DIN FARMACIE

La prezentarea îndreptării farmacistul-diriginte desemnează în calitate de conducător al stagiului practic pe un specialist farmacist cu studii superioare și cu o vechime în muncă de cel puțin 5 ani. Conducătorul stagiului practic va efectua controlul organizării și petrecerii practicii de către student, va stabili orarul repartizării timpului la sectoarele de lucru, va verifica sistematic îndeplinirea orarului întocmit, va acorda ajutorul necesar la îndeplinirea programului practicii, va verifica agende și documentele îndeplinite de student pe fiecare compartiment aparte și va face însemnările și rectificările necesare, semnând în agendă fiecare compartiment al programului.

Farmacistul-diriginte va iniția studenții în activitățile de perfecționare profesională a colaboratorilor, în viața socială a colectivului farmaciei.

V. COMPETENȚE PROFESIONALE ȘI FINALITĂȚILE DISCIPLINEI

1. A face cunoștință cu structura sistemului farmaceutic, noțiunile generale de reglementare a activității farmaceutice în Republica Moldova.
2. A se familiariza cu rolul farmacistului în cadrul sistemului de sănătate publică.
3. A lua cunoștință cu farmacia comunitară, filialele farmaciei.
4. Familiarizarea cu documentele de constituire a farmaciei. A face cunoștință cu sarcinile și funcțiile farmaciei.
5. A se familiariza cu structura personalului farmaciei, posturile farmaceutice, cadrele farmaceutice, rolurile și funcțiile esențiale ale farmacistului.
6. Familiarizarea cu încăperile farmaciei și dotarea lor cu mobilier și tehnică necesară. A face cunoștință cu utilajul, aparatura din farmacie.
7. A se iniția în cerințele tehnicii securității muncii în farmacie și respectarea ei.
8. Studiarea regimului sanitar în farmacie.
9. Familiarizarea cu sortimentul de medicamente din farmacie.
10. Familiarizarea cu tipurile de medicamente și formele farmaceutice.
11. Familiarizarea cu tipurile de produse parafarmaceutice, dispozitive medicale și suplimente alimentare din sortimentul farmaciei.
12. Recepționarea medicamentelor și altor mărfuri farmaceutice și parafarmaceutice.
13. Studiarea organizării păstrării optime a produselor farmaceutice și parafarmaceutice în farmacie în dependență de diferiți factori (toxicitate, proprietăți, etc.).
14. A face cunoștință cu structura rețetei și tipurile de rețetă parvenite în farmacie.
15. Familiarizarea cu noțiunile eticii farmaceutice.
16. Familiarizarea cu modalitățile de comunicare în farmacie (farmacist-pacient; farmacist-farmacist).
17. Familiarizarea cu funcțiile și rolul farmacistului în cadrul sistemului de farmacovigilență în farmacia comunitară.
18. Însușirea celor mai răspândite probleme de medicație – abuzul și utilizarea irațională a medicamentelor.

19. Inițierea în sursele de informare utilizate în activitatea practică a farmaciștilor din cadrul farmaciei comunitare.
20. Obținerea cunoștințelor în procesul de mediatizarea rațională a asistenței farmaceutice a populației de către farmacist.
21. A face cunoștință cu istoricul fondării și evoluției farmaciei respective (deschiderea, evoluția cadrelor farmaceutice etc.).

La finele stagiului practic studentul va fi capabil de următoarele îndemânări și deprinderi practice:

- Să cunoască structura și misiunea sistemului de sănătate;
- Să cunoască structura sistemului de asistență cu medicamente și interconexiunea părților lui componente;
- Să cunoască rolul și scopul sistemului de asistență cu medicamente și căile lui de realizare;
- Să cunoască rolul actual al farmacistului în sistemul de sănătate și cerințele de bază față de farmacist;
- Să cunoască esența activității farmaceutice și cerințele de bază pentru exercitarea activității farmaceutice;
- Să cunoască tipurile de întreprinderi farmaceutice și condițiile de bază de activitate a lor;
- Să cunoască noțiunile de medicament, formă farmaceutică și alte noțiuni ce derivă din ele;
- Să cunoască principiile de clasificare și clasificările medicamentelor și activitățile de bază permisiune a utilizării lor în practica medicală;
- Să cunoască principiile de organizare a păstrării medicamentelor;
- Să cunoască rolul și funcțiile organizațiilor profesionale din domeniul farmaceutic;
- Să devină mai încrezut în faptul alegerii corecte a profesiei în spiritul respectului și dragostei față de ea prin rolul ei în societate.

VI. LISTA MANIPULĂRILOR PRACTICE OBLIGATORII PENTRU ÎNDEPLINIRE

Ziua 1.

6.1. Structura sistemului farmaceutic din Republica Moldova

Enumerați și descrieți părțile componente ale sistemului farmaceutic din Republica Moldova.

Legislația farmaceutică

*Indicați principalele acte legislative ce reglementează activitatea farmaceutică, (studiu de caz, **farmacia comunitară**).*

Legi:

-
-
-

Hotărâri de Guvern:

-
-
-

Ordinile ale Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale:

-
-
-

Ordine ale Agenției Medicamentului și Dispozitivelor Medicale:

-
-
-

6.2. Funcțiile și rolul farmaciei și farmacistului în cadrul sistemului de sănătate

*Formulați noțiunea de **farmacist** și **farmacie** în contextul practicii contemporane și necesităților reale ale sistemului de sănătate și farmaceutic din Republica Moldova.*

Farmacie:

Farmacist:

Descrieți funcțiile de bază a specialiștilor farmaciști conform nomenclaturii posturilor farmaceutice în cadrul farmaciei comunitare.

Farmacist-diriginte:

Şef de filială:

Farmacist:

Laborant - farmacist:

*Indicați structura personalului din cadrul farmaciei în care
efectuați practica. Atașați copiile Regulamentului și
obligațiilor de serviciu pentru posturile farmaceutice
identificate în farmacie.*

1.

2.

3.

4.

5.

6.

6.3. Farmacia de acces public (comunitară)

Indicați actele necesare pentru constituirea farmaciei de acces public și filialelor ei. Atașați copiile acestor documente.

Farmacie comunitară:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____

Filiala farmaciei comunitare:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Identificați scopul și funcțiile farmaciei comunitare. Descrieți particularitățile funcțiilor farmaciei în care petreceți practica.

Scopul farmaciei comunitare:

Funcțiile farmaciei comunitare:

Particularități de activitate a farmaciei:

Studiați actele normative ce reglementează normele de extindere și amplasare a farmaciilor comunitare și a filialelor lor. Indicați compartimentele principale ale acestora.

Norme de amplasare a farmaciilor comunitare în Republica Moldova:

Practici internaționale – norme de amplasare a farmaciilor comunitare în unele state din cadrul Uniunii Europene:

Italia:

Franța:

Spania:

Danemarca:

România:

Polonia:

*Evaluati și descrieti amplasarea farmaciei comunitare în care
petreceți practica, în conformitate cu normele de extindere și
amplasare studiate în legislația Republicii Moldova.*

Farmacia/filiala este amplasată

Ziua 2.

6.4. Spațiul farmaciei comunitare, dotarea cu mobilier și tehnică

Indicați suprafața și componența minimă obligatorie a încăperilor farmaciei de acces public.

Farmacie comunitară – urban/rural:

Filiala farmaciei comunitare – urban/rural:

Alcătuieți și desenați în formă de schemă, planul de amplasare tehnologică a încăperilor cu specificarea utilajului farmaciei, în care petreceți practica. Atașați copia planului încăperilor farmaciei cu indicarea suprafețelor, m².

Planul de amplasare tehnologică a încăperilor farmaciei:

Enumerați denumirile încăperilor farmaciei în care petreceți practica:

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

Dotarea cu utilaj și tehnică a încăperilor farmaciei: indicați utilajele și tehnica prezentă în cadrul încăperilor farmaciei în care efectuați practica:

Utilaj:

Tehnică:

6.5. Tehnica securității și sănătății muncii în farmacie

Faceți cunoștință cu Instrucțiunile de tehnică a securității și sănătății muncii în farmacie. Înregistrați compartimentele principale a Instrucțiunilor respective, cât și Registrele de evidență a securității și sănătății muncii personalului farmaciei (compartimentele registrului).

Compartimentele principale a Instrucțiunilor de tehnică a securității muncii în farmacie:

Compartimentele registrului de evidență a securității și sănătății muncii:

Descrieți riscurile la care poate fi expus personalul farmaciei în desfășurarea activității sale. Atașați copia Regulamentului intern, cu privire la securitatea în muncă a angajaților, întocmit conform prevederilor art. 198 și 199 a Codului Munci.

Riscuri posibile în activitatea farmacistului din cadrul farmaciei comunitare:

6.6. Regimul sanitar în cadrul farmaciei comunitare

Studiați Instrucțiunea cu privire la regimul sanitar și igiena personală în farmacie. Descrieți principale prevederi ale Hotărârii de Guvern Nr. 504 din 12.07.2012 „Regulamentul sanitar privind dotarea și exploatarea farmaciilor și depozitelor farmaceutice” și Ordinului MS RM Nr. 334 din 19.07.1995 “Cu privire la aprobarea Instrucției despre regimul sanitar în întreprinderile și instituțiile farmaceutice”

Hotărârea de Guvern. Nr. 504 din 12.07.2012:

- *Cerințe igienice pentru încăperi și utilaj:*

- *Cerințe igienice privind sistemul de încălzire, ventilare, microclimatul din încăperi:*

- *Cerințe igienice privind condițiile de lucru ale personalului:*

- *Regimul sanitar și de dezinfecție:*

- *Aprovizionarea cu apă și canalizare:*

- *Cerințe igienice privind iluminatul:*

- *Cerințe față de igiena personală a lucrătorilor din farmacii/filiale:*

- *Examene medicale pentru angajații din farmacii:*

Ordinul MS RM Nr. 334 din 19.07.1995:

Înregistrați și indicați regimul de temperatură și umiditate relativă a aerului în încăperile farmaciei în care petreceți practica. Înscrieți periodicitatea verificărilor temperaturii și umidității. Atașați copiile registrului de evidență a temperaturii și umidității relative.

Încăperea	t, °C	Umiditatea relativă, %
Sala de deservire a populației		
Încăperile de lucru sau zonele de lucru, izolate în sala de deservire		
Sala pentru receptură (dacă este prezentă)		
Încăperile pentru împachetare, control analitic, spălătorie, sterilizare a soluțiilor, despachetare (dacă sunt prezente)		
Încăperi pentru păstrarea stocurilor:		
a) forme medicamentoase industriale, substanțe și produse termolabile		
b) materie primă medicamentoasă vegetală		
c) ape minerale, veselă farmaceutică		
d) preparate toxice și narcotice, materiale auxiliare, veselă curată		
e) produse ușor inflamabile		

Periodicitatea măsurării: _____

Indicați normele de plasare a termometrelor și psihrometrelor în încăperile farmaciei comunitare.

Descrieți specificul de efectuare a curățeniei în farmacia în care petreceți practica.

Poddeaua:

Sticla și ramele ferestrelor:

Utilajul încăperilor de producere și sălii de deservire:

Lavoarele pentru spălat mâinile:

Dereticarea diferitor încăperi:

Dispozitive pentru curățirea încălțăminte:

Zi sanitară:

Elaborați un mini-studiu de Istoria farmaciei respective. Rezultatele le scrieți în caiet sau într-un caiet aparte. Informația trebuie să conțină data deschiderii farmaciei, cine a fost primul farmacist-diriginte, cine sunt colaboratorii actuali (nume, prenume, studii, postul deținut etc. Studiul va include fotografia farmaciei, a colectivului, alte fotografii și informații, considerate importante. Descrieți unele realizări ale colectivului pe parcursul anilor de activitate.

Ziua 3.

6.7. Medicamentele și alte produse farmaceutice/parafarmaceutice în cadrul farmaciei comunitare

Studiați și înscrieți definițiile ce caracterizează: medicamentul, substanța medicamentoasă, denumirea comună internațională, denumirea comercială, produsul parafarmaceutic.

Medicament:

Substanță medicamentoasă:

Denumire comună internațională:

Denumire comercială:

Produs parafarmaceutic:

Studiați și identificați denumirile medicamentelor prezente în farmacie. Înscrieți 10 denumiri de medicamente conform DCI și DC.

Nr. d/o	Denumirea comună internațională (DCI), conform nomenclurii Organizației Mondiale a Sănătății	Denumirea comercială (DC), atribuită de către producător	Producător
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			

Studiați și înscrieți noțiunile caracteristice pentru medicamentele originale și medicamentele generice. Identificați și înscrieți câte 5 exemple de medicamente originale și 10 medicamente generice din stocurile farmaciei în care efectuați practica.

Medicament original:

Exemple de medicamente originale identificate în farmacie:

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

Medicament generic:

Exemple de medicamente generice identificate în farmacie:

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

Analizați pe parcursul zilei de practică care medicamente sunt mai solicitate de pacienți și mai recomandate de către farmaciști (generice sau originale). Evaluați factorii/condițiile ce predomină la recomandarea farmacistului și la solicitarea pacientului. Înscriseți rezultatele obținute.

Rezultate solicitări/recomandări:

Factori/condiții (farmacist):

Factori/condiții (pacient):

*În conformitate cu reglementările OMS, în funcție de acțiunea farmacoterapeutică, toate medicamentele sunt clasificate în 14 clase mari, după locul acțiunii lor în organism – sistemul ATC – “Anatomical, Therapeutic, Chemical Classification Index”. Înscrieți exemple de medicamente în conformitate cu codul ATC, identificate în farmacie. **Exemplu: DCI: Lisinoprilum, DC: Diroton® Cod ATC: C09AA03***

Cod	Aparatul sau sistemul asupra căruia acționează	DCI și DC a medicamentului	Cod ATC
A	Tract digestiv și metabolism		
B	Sânge și organe hematopoetice		
C	Sistemul cardiovascular		
D	Preparate dermatologice		
G	Aparat genito-urinar și hormoni sexuali		
H	Preparate hormonale sistemice (exclusiv hormonii sexuali)		
J	Antiinfecțioase de uz sistemic		
L	Antineoplazice și imunomodulatoare		
M	Sistemul musculo-scheletic		
N	Sistemul nervos central		
P	Produse antiparazitare		
R	Aparatul respirator		
S	Organe senzitive		
V	Varia (diverse)		
X	Produse fitoterapice, apiterapice, homeopate		

*În conformitate cu importanța terapeutică, medicamentele se clasifică în **vitale, esențiale și non - esențiale**. Indicați noțiunile pentru aceste categorii de medicamente.*

Medicament vital:

Medicament esențial:

Medicament non-esențial:

În baza ordinului MS nr. 144 din 28.02.2011 „Cu privire la aprobarea Regulamentului și Listei medicamentelor esențiale”, identificați în sortimentul farmaciei, medicamentele din această listă. Înscriveți câte 5 exemple de aceste medicamente în tabel.

Clasificarea VEN	DCI	Denumirea Comercială
Vitale:	-	-
	-	-
	-	-
	-	-
	-	-
Esențiale:	-	-
	-	-
	-	-
	-	-
	-	-

Clasificarea VEN	DCI	Denumirea Comercială
Nonesențiale:	-	-
	-	-
	-	-
	-	-
	-	-

Ziua 4.

Studiați formele farmaceutice în dependență de starea de agregare. Înscrieți definițiile pentru ele.

1. Forme medicamentoase solide - pulberile, pilulele, capsulele, comprimatele, drajeurile și granulele:

2. Forme medicamentoase semisolide și moi - supozitoarele, unguentele, pastele, linimentele, emplastrele și săpunurile:

3. Forme medicamentoase lichide: soluții, suspensii, emulsii – pentru uz extern; picături pentru – ochi, urechi, nas; gargarisme, clisme, picături pentru uz intern, poțiuni, edulcoranți:

4. Forme lichide pentru administrare parenterală: injecțiile și perfuziile:

5. Formele medicamentoase gazoase - sunt gaze, lichide volatile și aerosoli:

Studiați grupele de medicamente din farmacie în baza căii de administrare și formei farmaceutice. Înscrieți în tabel câte 1-2 exemple identificate.

Calea de administrare	Forma farmaceutică	DCI/DC	Doza, UM
Medicamente de uz intern, sau preparate orale, administrare pe cale orală (se înghit)	Comprimate		
	Capsule		
	Soluții		
	Siroपुरi		
	Suspensii		
	Pulberi		
Medicamente de uz extern, care nu sunt administrate pe cale orală, pe	Granule efervescente		
	Unguente		
	Creme		
	Geluri		
	Paste		

cale cutanată/ forme dermice	Loțiuni		
	Pudre		
	Soluții		
	Plasturi		
Medicamente de uz extern, administrate/ aplicate pe mucoase/ forme pentru inhalat	Aerosoli		
	Inhalații		
Medicamente de uz extern, administrate/ aplicate pe mucoase/ forme pentru nas	Picături		
	Spray		
Medicamente de uz extern, administrate/ aplicate pe mucoase/ forme pentru urechi	Picături		
Medicamente de uz extern, administrate/ aplicate pe mucoase/ forme pentru ochi	Colire		
	Unguente		
Medicamente de uz extern, administrate/ aplicate pe mucoase/ forme pentru mucoasa bucală	Gargarisme		
	Ape de gură		
Medicamente de uz extern, administrate/ aplicate pe mucoase/ forme rectale	Supozitoare		
	Clisme		
Medicamente de uz extern, administrate/	Ovule		
	Comprimate		

aplicate pe mucoase/ forme vaginale	Unguente		
	Creme vaginale		
Medicamente administrate pe căi parenterale intravenos /intramuscular/ subcutanat	Soluții injectabile		
	Pulberi injectabile		
	Suspensii injectabile		
	Soluții perfuzabile		
	Pulberi perfuzabile		
	Suspensii perfuzabile		

Studiați Ordinul MS nr. 21 din 12.01.2006 „Despre aprobarea criteriilor de apreciere a statutului legal al medicamentelor privind livrarea lor din farmacii”. Indicați noțiunea de medicament cu prescripție medicală/Rx și medicament fără prescripție medicală/OTC.

Medicament cu prescripție medicală, Rx:

Medicament fără prescripție medicală, OTC:

Înscrieți câte 10 exemple de medicamente Rx și OTC identificate în farmacia în care petreceți practica. Dați exemplu de substanțe farmaceutice (minim 2-3), care în dependență forma farmaceutică își schimbă statutul său de eliberare din farmacie: Rx sau OTC.

Exemple de medicamente **Rx**:

N/o	Denumirea comercială	Denumirea comună internațională	Forma farmaceutică	Doza, Unitatea de măsură
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

Exemple de medicamente **OTC**:

N/o	Denumirea comercială	Denumirea comună internațională	Forma farmaceutică	Doza, Unitatea de măsură
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

Exemple de substanțe medicamentoase ce pot fi Rx sau OTC, în dependență de forma farmaceutică:

În baza Ordinului MSRM Nr. 739 din 23.07.2012 " Cu privire la reglementarea autorizării produselor medicamentoase de uz uman și introducerea modificărilor postautorizare", studiați și înscrieți definițiile: **medicament de origine vegetală, produs fitoterapeutic, substanțe vegetale.**

Medicament de origine vegetală:

Produs fitoterapeutic:

Substanțe vegetale:

Înscrieți 10 exemple de medicamente din plante identificate în farmacia în care efectuați stagiul practic.

Exemple de medicamente din plante:

N/o	Denumirea comercială	Denumirea produs(ului)/elor vegetale	Forma farmaceutică
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			

6.8. Dispozitive medicale, alte produse farmaceutice/parafarmaceutice în cadrul farmaciei comunitare

În baza Legii Nr. 92, din 26.04.2012 „Cu privire la dispozitivele medicale”, studiați și înscrieți definiția dispozitivelor medicale. Identificați în farmacie diferite categorii de dispozitive medicale. Indicați câte 5 exemple de dispozitive medicale.

Dispozitiv medical:

Exemple de dispozitive medicale din cauciuc:

Exemple de dispozitive medicale din masă plastică:

Exemple de dispozitive medicale, instrumente chirurgicale metalice:

Exemple de dispozitive medicale, materiale de pansament și ustensile:

6.9. Alte produse în cadrul farmaciei comunitare – suplimentele alimentare

*Studiați Hotărârea de Guvern nr. Nr. 538 din 02.09.2009 „Pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind suplimentele alimentare”.
Identificați și înscrieți noțiunea de supliment alimentar.*

Supliment alimentar:

Comparați noțiunea de medicament și supliment alimentar. Indicați cele mai majore divergențe dintre aceste două produse, pe care le-ați depistat.

Medicament vs Supliment alimentar:

Identificați în cadrul farmaciei în care efectuați practica diferite categorii de suplimente alimentare. Indicați câte 5 exemple de suplimente alimentare ce conțin vitamine și minerale și câte 3 exemple ce conțin diferite extrase, produse vegetale din plante medicinale/ne medicinale.

Supliment
alimentar cu
conținut de
vitamine,
minerale:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

Supliment alimentar cu conținut de plante:	1.	_____	
	2.	_____	
	3.	_____	
Ceaiuri:	1.	_____	
	2.	_____	
	3.	_____	

Analizați pe parcursul zilei de practică care suplimente alimentare sunt solicitate de pacienți și care sunt indicate în prescripția medicală. Înscriveți rezultatele obținute.

Suplimente alimentare solicitate de pacienți:

Suplimente alimentare indicate de medic:

Ziua 5.

6.10. Recepția produselor în farmacia comunitară

În farmacie medicamentele, dispozitivele medicale, alte produse farmaceutice, se recepționează în baza la trei criterii: recepția conform cantității, calității lor și prețurilor (recepția valorică). Participați pe parcursul zilei de practică la recepționarea produselor în farmacie. Descrieți procedurile de recepție.

Recepția cantitativă:

Recepția calitativă:

Recepția valorică:

Indicați divergențele depistate în cadrul procedurii de recepție. Ce acțiuni au fost întreprinse în cazul stabilirii necorespunderii produselor la recepție.

Divergențe:

Acțiuni întreprinse:

Enumerați documentele care reflectă activitatea de recepție a produselor în farmacia comunitară. Atașați copiile acestor documente.

Medicamente:

Dispozitive medicale:

Alte produse:

Suplimente alimentare:

Indicați în tabel, câte 5 exemple de diferite categorii de produse recepționate în farmacie.

Medicament	1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____ 5. _____
Dispozitiv medical	1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____ 5. _____
Alt produs	1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____ 5. _____
Supliment alimentar	1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____ 5. _____

Indicați locurile de stocare a diferitor produse recepționate în farmacie. Enumerați 10 produse care au fost plasate pe/în vitrină, argumentați.

Locuri de stocare în farmacie a produselor recepționate:

Produse plasate pe/în vitrină:

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

Ziua 6.

6.11. Organizarea păstrării optime a produselor farmaceutice, parafarmaceutice, dispozitivelor medicale în cadrul farmaciei comunitare

Studiați Ordinul MS nr. 28 din 16.02.2006 "Cu privire la păstrarea medicamentelor, produselor parafarmaceutice și articolelor cu destinație medicală". Faceți cunoștință și descrieți normele de depozitare și păstrare a medicamentelor și altor produse în farmacia în care efectuați practica.

Principii și norme de depozitare și păstrare în farmacie:

Indicați în tabel, câte 5 exemple de produse existente în farmacie, care sunt păstrate conform criteriilor expuse mai jos.

Criteriu folosit	Temperatura, °C	Exemple de produse
(la) rece	2-8	1. _____ _____
		2. _____ _____
		3. _____ _____
		4. _____ _____
		5. _____ _____

(la) loc răcoros	8-15	1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____ 5. _____
(la) temperatura camerei	15-25	1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____ 5. _____
(la) cald	30-40	1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____ 5. _____

Studiați particularitățile păstrării diferitor grupe de medicamente. Indicați câte 8 exemple de medicamente, în conformitate cu specificul păstrării lor.

Specificul medicamentului	DCI, DC, Forma farmaceutică, Doza, UM
<i>Medicamente fotosensibile (se păstrează în ambalaj din materiale</i>	1. _____ 2. _____

<p>protectoare față de lumină în încăperi întunecoase)</p>	<p>3. _____</p> <p>4. _____</p> <p>5. _____</p> <p>6. _____</p> <p>7. _____</p> <p>8. _____</p>
<p><i>Preparate higroscopice</i> (se păstrează la loc răcoros, în ambalaj bine închis, din material impermeabil pentru vaporii de apă)</p>	<p>1. _____</p> <p>2. _____</p> <p>3. _____</p> <p>4. _____</p> <p>5. _____</p> <p>6. _____</p> <p>7. _____</p> <p>8. _____</p>
<p><i>Preparate volatile</i> (se păstrează la loc răcoros, în ambalaj ermetic închis din materiale impenetrabile pentru substanțele volatile)</p>	<p>1. _____</p> <p>2. _____</p> <p>3. _____</p> <p>4. _____</p> <p>5. _____</p> <p>6. _____</p> <p>7. _____</p>

	8. _____ _____
<p><i>Preparate termolabile</i> (se vor păstra conform cerințelor indicate de producător pe ambalaj)</p>	1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____ 5. _____ 6. _____ 7. _____ 8. _____
<p><i>Preparatele ce trebuie protejate de acțiunea temperaturilor joase</i> (preparatele ale căror proprietăți fiziologice se modifică la îngheț, iar la încălzire aceste modificări nu sunt reversibile)</p>	1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____ 5. _____ 6. _____ 7. _____ 8. _____
<p><i>Medicamentele și substanțele inflamabile și explozive</i> (se păstrează izolat, depozitate în încăperi speciale, izolate, cu pereți din materiale refractare)</p>	1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____

	5. _____
_____
	6. _____
_____
	7. _____
_____
	8. _____
_____

Descrieți specificul păstrării formelor farmaceutice industriale.

Comprimat și drajeuri:

Soluții injectabile:

Medicamente lichide:

Substituenți plasmatici și soluțiile de dezintoxicare:

Extractele:

Unguentele și linimentele:

Supozitoarele:

Preparatele-aerosoli:

Studiați și descrieți principiile de păstrare a medicamentelor cu conținut de substanțe stupefiante și psihotrope. Înscrieți exemple de aceste medicamente, cu care ați făcut cunoștință în farmacie.

Medicamentele cu conținut de substanțe stupefiante și psihotrope:

Exemple de preparate cu conținut de stupefiante și psihotrope:

Ziua 7.

Studiați în farmacie particularitățile păstrării altor mărfuri farmaceutice: dispozitive medicale, produse vegetale, produse parafarmaceutice etc. Descrieți, cu exemple păstrarea produselor specificate mai jos, în dependență de materialul de confecție.

Obiectele din cauciuc:

Exemple:

Articolele din mase plastice:

Exemple:

Instrumentele chirurgicale metalice:

Exemple:

Materiale de pansament și ustensile:

Exemple:

Buteliile cu gaze:

Exemple:

Ape minerale:

Exemple:

*Studiați și descrieți tehnicile, utilizate în cadrul farmaciei în care
petreceți practica, pentru activitatea de supraveghere a termenului de
valabilitate a medicamentelor.*

Tehnici de monitorizare a termenului de valabilitate la medicamente:

*Studiați și descrieți regula de eliberare a medicamentelor din farmacie conform principiului **FEFO** ("first expired, first out"). Rezultatele obținute înscrieți în agenda de practică.*

Aplicarea principiului FEFO în practică:

Luați cunoștință cu procedeele de extragere a medicamentelor cu termen de valabilitate expirat din farmacie. Descrieți aceste proceduri.

Medicamentele cu termen de valabilitate expirat:

Înscrieți exemple de medicamente cu termen de valabilitate redus.

Medicamente cu termene de valabilitate redus:

Descrieți indicatorii utilizați de farmaciști pentru a evalua corespunderea calității produselor la păstrarea lor în farmacie.

1. Pentru toate tipurile de produse:

2. Pentru produsele lichide:

3. Pentru produsele fotosensibile:

4. Pentru produsele din latex:

5. Pentru comprimate:

6. Pentru capsule:

7. Pentru produse infectabile:

8. Pentru produsele în ambalaje de staniol:

9. Pentru produsele farmaceutice sterile:

Descrieți care sunt obligațiunile de serviciu ale farmacistului în cadrul

procesului de monitorizare a depozitării și păstrării produselor în farmacie.

Farmacistul este obligat să:

Ziua 8.

6.12. Prescripția medicală. Eliberarea medicamentelor din cadrul farmaciei comunitare

Studiați Ordinul MS nr.960 10.10.2012 "Cu privire la modul de prescriere și eliberare a medicamentelor". Descrieți prescurtat, regulile generale de prescriere a medicamentelor pe rețetă.

Reguli generale de prescriere a medicamentelor pentru pacienții de ambulator:

Indicați formularele de rețetă care pot parveni în farmacie. Indicați părțile componente ale rețetei. Specificați care medicamente pot fi

prescrise și eliberate pe aceste formulare.

Formulare de rețetă:

Părțile componente ale rețetei:

Specificul prescrierii și eliberării medicamentelor în dependență de formular:

1.

2.

3.

4. Rețetă compensată din FAOAM:

Studiați pe parcursul zilei de practică rețetele parvenite în farmacie. Transcrieți în tabel exemple de prescriere a medicamentelor conform rețetelor studiate din farmacie. Atașați câte 3 copii de rețete.

Exemple de prescriere a medicamentelor Formular nr. 1:

Formularul de rețetă nr.1 pentru prescrierea și eliberarea medicamentelor (dimensiuni 100mm x 200mm)	
Ștampila de antet a instituției medico-sanitare	
Medicul _____ tel. _____	
R e ț e t ă	
<i>Data prescrierii rețetei</i> " ____ " _____ 20 ____	
_____ <i>(numele și prenumele bolnavului)</i> Vîrsta _____ ani	
Preț	Rp.:
L.P. <i>Semnătura și parafa medicului</i> _____	
<i>Rețeta e valabilă 30 zile, 2 luni (specificare)</i>	

Formularul de rețetă nr.1 pentru prescrierea și eliberarea medicamentelor (dimensiuni 100mm x 200mm)	
Ștampila de antet a instituției medico-sanitare	
Medicul _____ tel. _____	
R e ț e t ă	
<i>Data prescrierii rețetei</i> " ____ " _____ 20 ____	
_____ <i>(numele și prenumele bolnavului)</i> Vîrsta _____ ani	
Preț	Rp.:
L.P. <i>Semnătura și parafa medicului</i> _____	
<i>Rețeta e valabilă 30 zile, 2 luni (specificare)</i>	

Formularul de rețetă nr.1
pentru prescrierea și eliberarea medicamentelor
(dimensiuni 100mm x 200mm)

Ștampila de antet a instituției medico-sanitare

Medicul _____ tel. _____

R e ț e ț ă

Data prescrierii rețetei
" ____ " _____ 20 ____

(numele și prenumele bolnavului)

Vîrsta _____ ani

Preț

Rp.:

L.P. Semnătura și parafa medicului _____

Rețeta e valabilă 30 zile, 2 luni (specificare)

Formularul de rețetă nr.1
pentru prescrierea și eliberarea medicamentelor
(dimensiuni 100mm x 200mm)

Ștampila de antet a instituției medico-sanitare

Medicul _____ tel. _____

R e ț e ț ă

Data prescrierii rețetei
" ____ " _____ 20 ____

(numele și prenumele bolnavului)

Vîrsta _____ ani

Preț

Rp.:

L.P. Semnătura și parafa medicului _____

Rețeta e valabilă 30 zile, 2 luni (specificare)

Formularul de rețetă nr.1
pentru prescrierea și eliberarea medicamentelor
(dimensiuni 100mm x 200mm)

Ștampila de antet a instituției medico-sanitare

Medicul _____ tel. _____

R e ț e ț ă

Data prescrierii rețetei
" ____ " _____ 20 ____

(numele și prenumele bolnavului)

Vîrsta _____ ani

Preț

Rp.:

L.P. Semnătura și parafa medicului _____

Rețeta e valabilă 30 zile, 2 luni (specificare)

Formularul de rețetă nr.1
pentru prescrierea și eliberarea medicamentelor
(dimensiuni 100mm x 200mm)

Ștampila de antet a instituției medico-sanitare

Medicul _____ tel. _____

R e ț e ț ă

Data prescrierii rețetei
" ____ " _____ 20 ____

(numele și prenumele bolnavului)

Vîrsta _____ ani

Preț

Rp.:

L.P. Semnătura și parafa medicului _____

Rețeta e valabilă 30 zile, 2 luni (specificare)

Formularul de rețetă nr.1
pentru prescrierea și eliberarea medicamentelor
(dimensiuni 100mm x 200mm)

Ștampila de antet a instituției medico-sanitare

Medicul _____ tel. _____

R e ț e ț e ț ă

Data prescrierii rețetei
" ____ " _____ 20 __

(numele și prenumele bolnavului)
Vîrsta _____ ani

Preț

Rp.:

L.P. Semnătura și parafa medicului _____

Reteta e valabilă 30 zile, 2 luni (specificare)

Formularul de rețetă nr.1
pentru prescrierea și eliberarea medicamentelor
(dimensiuni 100mm x 200mm)

Ștampila de antet a instituției medico-sanitare

Medicul _____ tel. _____

R e ț e ț e ț ă

Data prescrierii rețetei
" ____ " _____ 20 __

(numele și prenumele bolnavului)
Vîrsta _____ ani

Preț

Rp.:

L.P. Semnătura și parafa medicului _____

Reteta e valabilă 30 zile, 2 luni (specificare)

Formularul de rețetă nr.1
pentru prescrierea și eliberarea medicamentelor
(dimensiuni 100mm x 200mm)

Ștampila de antet a instituției medico-sanitare

Medicul _____ tel. _____

R e ț e ț e ț ă

Data prescrierii rețetei
" ____ " _____ 20 __

(numele și prenumele bolnavului)
Vîrsta _____ ani

Preț

Rp.:

L.P. Semnătura și parafa medicului _____

Reteta e valabilă 30 zile, 2 luni (specificare)

Formularul de rețetă nr.1
pentru prescrierea și eliberarea medicamentelor
(dimensiuni 100mm x 200mm)

Ștampila de antet a instituției medico-sanitare

Medicul _____ tel. _____

R e ț e ț e ț ă

Data prescrierii rețetei
" ____ " _____ 20 __

(numele și prenumele bolnavului)
Vîrsta _____ ani

Preț

Rp.:

L.P. Semnătura și parafa medicului _____

Reteta e valabilă 30 zile, 2 luni (specificare)

Exemple de prescriere a medicamentelor Formular nr. 2:

Formularul de rețetă nr.2
 pentru prescrierea și eliberarea medicamentelor cu
 conținut de stupefiante și psihotrope
 (dimensiuni 100mmx150mm)

DOCUMENT DE EVIDENȚĂ STRICTĂ Ștampila de antet a instituției medico-sanitare	
Medicul _____ Tel. _____	
R e ț e ț ă	
Seria _____ Nr. _____ Data prescrierii rețetei " ____ " _____ 20 ____	
(numele și prenumele bolnavului)	
Vîrsta ____ ani. Fișa medicală nr. _____	
Preț	Rp.:
L.P. Semnătura și parafa medicului _____	
Rețeta e valabilă 10 zile	

Formularul de rețetă nr.2
 pentru prescrierea și eliberarea medicamentelor cu
 conținut de stupefiante și psihotrope
 (dimensiuni 100mmx150mm)

DOCUMENT DE EVIDENȚĂ STRICTĂ Ștampila de antet a instituției medico-sanitare	
Medicul _____ Tel. _____	
R e ț e ț ă	
Seria _____ Nr. _____ Data prescrierii rețetei " ____ " _____ 20 ____	
(numele și prenumele bolnavului)	
Vîrsta ____ ani. Fișa medicală nr. _____	
Preț	Rp.:
L.P. Semnătura și parafa medicului _____	
Rețeta e valabilă 10 zile	

Formularul de rețetă nr.2
 pentru prescrierea și eliberarea medicamentelor cu
 conținut de stupefiante și psihotrope
 (dimensiuni 100mmx150mm)

DOCUMENT DE EVIDENȚĂ STRICTĂ Ștampila de antet a instituției medico-sanitare	
Medicul _____ Tel. _____	
R e ț e ț ă	
Seria _____ Nr. _____ Data prescrierii rețetei " ____ " _____ 20 ____	
(numele și prenumele bolnavului)	
Vîrsta ____ ani. Fișa medicală nr. _____	
Preț	Rp.:
L.P. Semnătura și parafa medicului _____	
Rețeta e valabilă 10 zile	

Formularul de rețetă nr.2
 pentru prescrierea și eliberarea medicamentelor cu
 conținut de stupefiante și psihotrope
 (dimensiuni 100mmx150mm)

DOCUMENT DE EVIDENȚĂ STRICTĂ Ștampila de antet a instituției medico-sanitare	
Medicul _____ Tel. _____	
R e ț e ț ă	
Seria _____ Nr. _____ Data prescrierii rețetei " ____ " _____ 20 ____	
(numele și prenumele bolnavului)	
Vîrsta ____ ani. Fișa medicală nr. _____	
Preț	Rp.:
L.P. Semnătura și parafa medicului _____	
Rețeta e valabilă 10 zile	

Exemple de prescriere a medicamentelor Formular nr. 3:

**Formularul de rețetă nr.3
pentru prescrierea și eliberare gratuită a
medicamentelor
(dimensiuni 100 mm x 200 mm)**

Ștampila de antet a instituției medico-sanitare

	(1)		
Medicul _____			
Tel. _____	(2)		

R e ț e ț ă

Seria _____ Nr. _____

Data prescrierii rețetei

" ____ " _____ 20__

B O L N A V	
	<small>(numele și prenumele bolnavului)</small>
	<small>(nr. poliței de asigurare)</small>
	Vîrsta __ ani. Fișa medicală Nr. _____
	<small>adresa domiciliului</small>

Preț Rp.:

L.P.
Semnătura și parafa medicului _____

Rețeta e valabilă 10 zile, 30 zile, 2 luni (specificare)

**Formularul de rețetă nr.3
pentru prescrierea și eliberare gratuită a
medicamentelor
(dimensiuni 100 mm x 200 mm)**

Ștampila de antet a instituției medico-sanitare

	(1)		
Medicul _____			
Tel. _____	(2)		

R e ț e ț ă

Seria _____ Nr. _____

Data prescrierii rețetei

" ____ " _____ 20__

B O L N A V	
	<small>(numele și prenumele bolnavului)</small>
	<small>(nr. poliței de asigurare)</small>
	Vîrsta __ ani. Fișa medicală Nr. _____
	<small>adresa domiciliului</small>

Preț Rp.:

L.P.
Semnătura și parafa medicului _____

Rețeta e valabilă 10 zile, 30 zile, 2 luni (specificare)

**Formularul de rețetă nr.3
pentru prescrierea și eliberare gratuită a
medicamentelor
(dimensiuni 100 mm x 200 mm)**

Ștampila de antet a instituției medico-sanitare

	(1)		
Medicul _____			
Tel. _____	(2)		

R e ț e ț ă

Seria _____ Nr. _____

Data prescrierii rețetei

" ____ " _____ 20__

B O L N A V	
	<small>(numele și prenumele bolnavului)</small>
	<small>(nr. poliței de asigurare)</small>
	Vîrsta __ ani. Fișa medicală Nr. _____
	<small>adresa domiciliului</small>

Preț Rp.:

L.P.
Semnătura și parafa medicului _____

Rețeta e valabilă 10 zile, 30 zile, 2 luni (specificare)

**Formularul de rețetă nr.3
pentru prescrierea și eliberare gratuită a
medicamentelor
(dimensiuni 100 mm x 200 mm)**

Ștampila de antet a instituției medico-sanitare

	(1)		
Medicul _____			
Tel. _____	(2)		

R e ț e ț ă

Seria _____ Nr. _____

Data prescrierii rețetei

" ____ " _____ 20__

B O L N A V	
	<small>(numele și prenumele bolnavului)</small>
	<small>(nr. poliței de asigurare)</small>
	Vîrsta __ ani. Fișa medicală Nr. _____
	<small>adresa domiciliului</small>

Preț Rp.:

L.P.
Semnătura și parafa medicului _____

Rețeta e valabilă 10 zile, 30 zile, 2 luni (specificare)

Ziua 9.

**6.13. Eliberarea medicamentelor din cadrul farmaciei comunitare.
Medicamente OTC.**

*Descrieți procedura de primire și verificare a rețetelor
(formular 1, 2 și 3) pacienților de către farmacist.*

Primirea și verificarea rețetelor:

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

*Descrieți procedura de primire, verificare și completare a
rețetelor (**formular pentru medicamente compensate din
FAOAM**) pacienților de către farmacist.*

Primirea și verificarea rețetelor:

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5.

6.

Observați evaluarea prescripțiilor medicale efectuate de farmacist în farmacia în care efectuați practica. Descrieți procedura de lucru a farmacistului în cazul depistării erorilor în prescripția medicală.

Operațiunile efectuate de farmacist în cazul depistării erorilor de prescripție a medicamentelor:

1.

2.

3.

4.

5.

Indicați tipurile de erori de prescripție observate de către farmacist pe parcursul zilei de practică.

Erori de prescripție:

1.

2.

3.

4. _____

5. _____

6. _____

*Studiați Ordinul Agenției Medicamentului și Dispozitivelor Medicale
 “Modalitatea elaborării, revizuirii și aprobării Listei medicamentelor
 pasibile spre eliberare din farmacia fără rețetă”. Înscrieți câte 3
 exemple de medicamente OTC, conform formei farmaceutice.*

Forma farmaceutică	Denumirea comună internațională	Denumirea comercială	Doza, UM
Capsule	1. _____ 2. _____ 3. _____		
Comprimat	1. _____ 2. _____ 3. _____		
Cremă	1. _____ 2. _____ 3. _____		
Drajeuri	1. _____ 2. _____ 3. _____		
Gel	1. _____ 2. _____ 3. _____		
Pastile	1. _____ 2. _____ 3. _____		
Produs vegetal	1. _____ 2. _____ 3. _____		
Sirop	1. _____ 2. _____ 3. _____		
Șampon	1. _____ 2. _____ 3. _____		
Picături	1. _____ 2. _____		

Ziua 10.**6.14. Codul de etică a farmacistului. Principiile de bază și aplicarea lor în practica farmaceutică**

Studiați și descrieți compartimentele principale ale Codului deontologic al farmacistului din Republica Moldova.

1. Obligațiunile generale ale farmaciștilor în societate:

2. Responsabilitatea și independența profesională a farmacistului:

3. Respectarea principiilor etice și deontologiei farmaceutice:

4. Relațiile între farmacist și pacient:

5. Relațiile farmacistului cu medicul:

6. Relațiile farmacistului cu colegii:

*Descrieți cum are loc implementarea principiilor de bază ale eticii,
în cadrul farmaciei comunitare în care efectuați practica.*

1. Îngrijirea pacientului – prerogativă esențială în activitatea farmacistului din farmacia comunitară:

2. Utilizarea raționamentului profesional în interesul pacientului și al publicului:

3. Demonstrarea respectului față de persoane terțe (pacienți):

4. Încurajarea pacienților la participarea în procesul de îngrijire a sănătății lor:

5. Dezvoltarea competențelor și cunoștințelor profesionale:

6. Farmacist – onest și demn de încredere:

7. Responsabilitatea în activitatea practică:

*Identificați posibilitățile de soluționare a următoarelor probleme etice, luând în calcul principiile: **Autonomie vs. Interferență; Veridicitate vs. Responsabilitate Socială; Confidențialitate vs. Veridicitate; Nondăunare; Justiție:***

1. Ați fost contactat de medic care va adresat următoarea doleanță: “Când în farmacie se va adresa pacientul X, cu o rețetă pe care este prescris: *Rp.: Enalapril 5 mg Dtd. Nr. 60 S. Intern, câte 1 comprimat dimineața și seara.*, rog, să nu-l informați despre efectele adverse posibile (tuse uscată), deoarece această informație ar putea dăuna pacientului prin refuzul său de a lua un medicament cu anumite efecte secundare.” (*Autonomie vs. Interferență*).

2. În farmacie s-a adresat un domn de 40 de ani, care cere o consultație: “Bună ziua, am nevoie de ajutorul Dvs. Eu mâine trebuie să trec controlul medical obligatoriu, pentru a obține dreptul de a fi șofer la maxi-taxi prin oraș. Ieri seara am administrat Tramadol, conform prescripției medicale (am avut un accident cu două săptămâni în urmă, și am traumă a cutiei toracice), îmi e frică că se va depista la analiza în urină. Spuneți-mi vă rog, ce preparate ași putea administra că să nu se depisteze ca droguri în analiză?” (*Veridicitate vs. Responsabilitate Socială*)

3. Sunteți telefonat în farmacie de către un părinte, care vă roagă să identificați câteva medicamente găsite în loc ascuns în camera copilului său, pentru a identifica dacă administrează sau nu copilul contraceptive. (*Confidențialitate vs. Veridicitate*)

4. Maria are 38 de ani și activează ca farmacist diriginte în cadrul farmaciei. Dimineața, a fost telefonată de către medicul de familie Dl. Eșanu, care a atenționat-o că ieri, pacientului său, i-a fost eliberat un medicament greșit din farmacie. O prescripție pentru Amilorid 5 mg, cu indicația "de a administra 3 comprimate pe zi (15 mg)", a fost eliberat preparatul Amlodipin 5 mg în comprimate. Pacientul a luat medicamentul greșit timp de o zi înainte de detectarea erorii. În afară de vertij și durere de cap, pacientul nu a suferit alte efecte adverse grave. Maria a extras prescripția originală din fișier și a confirmat că Amlodipina a fost eliberată în loc de Amiloridă. *(Nondăunare)*

5. Farmaciile, au fost atenționat de către Compania Națională de Asigurări Medicale, să nu elibereze medicamente compensate costisitoare populației, din cauza deficitului bugetar. În farmacie se adresează o doamnă cu prescripție medicală compensată, *Interferon 1b Nr. 15*, indicat pentru scleroză multiplă. Prețul unui ambalaj cu 15 flacoane costă la Dvs. în farmacie 15400 lei. Acest preparat este indispensabil în ameliorare stării de sănătate a pacienților cu scleroză multiplă. Care vor fi acțiunile întreprinse de Dvs.? *(Justiție)*

*Studiați și înregistrați în agenda de practică situații reale, în care au fost evidențiate probleme etice în farmacia în care petreceți practica.
Indicați câte un exemplu pentru fiecare principiu etic.*

1. *Autonomie:*

2. *Veridicitate:*

3. *Confidențialitate:*

4. *Nondăunare:*

5. *Justiție:*

VII. EVIDENȚA ȘI DAREA DE SEAMĂ PE PRACTICĂ

În prima zi de practică, conducătorul din farmacie desemnat prin ordin, împreună cu studentul, ținând cont de "Orarul repartizării timpului" și de specificul farmaciei întocmesc un orar individual după forma:

Orar individual al stagiului practic

Nr.	Denumirea sectorului de lucru	Durata în zile (data)
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		

Întreg volumul de lucru efectuat se înregistrează zilnic în Agenda de practică. Agenda trebuie să se păstreze în farmacie și să fie prezentată la prima solicitare a profesorilor de la catedră. Agenda reprezintă un document oficial, ce caracterizează lucrul efectuat. Înscrierile vor fi efectuate conform prezentelor indicații, expuse îngrijit, citeț și vor conține părerea proprie (a studentului) pe marginea materialului expus, astfel demonstrând capacitatea de a supune unei analize profunde problema în cauză și exprimarea ei în scris.

La agendă se anexează mapa cu documentele întocmite pe parcursul documentării activităților realizate de student.

Zilnic, conducătorul din farmacie verifică înscrierile studentului și face însemnările corespunzătoare. La sfârșitul practicii farmacistul-diriginte semnează agenda și aplică ștampila farmaciei.

VIII. SUSȚINEREA COLOCVIULUI

Finalizând stagiul practic studentul pregătește și prezintă pentru susținerea colocviului:

1. **Agenda practicii** (cu mapa de documente), semnată de conducătorul din farmacie, farmacist-diriginte, autenticată prin aplicarea ștampilei farmaciei.
2. **Caracteristica-referință**, întocmită de conducătorul practicii din farmacie în care se vor elucida:
 - îndeplinirea volumului de lucru prevăzut de programul practicii;
 - comportamentul studentului față de lucru, respectarea disciplinei de muncă;
 - relațiile cu colectivul farmaciei;
 - participarea studentului în cadrul vieții colectivului;
 - respectarea principiilor deontologiei farmaceutice;
 - relevarea (evidențierea) calităților personale ale studentului;
 - neajunsurile, evidențiate pe perioada practicii, încălcările de disciplină;
 - nota generală pe practică (nesatisfăcător, satisfăcător, bine, foarte bine);
 - recomandări și solicitări pentru îmbunătățirea stagiului practic al studenților pe viitor.
3. **Setul de documente** xeroxate care sunt indicate în manipulărilor practice obligatorii pentru îndeplinire;
4. **Darea de seamă**, întocmită de student după conținutul și forma indicate mai jos:

DARE DE SEAMĂ PE PRACTICĂ

a studentului (ei) _____ grupa _____ anul II
(Numele de familia, prenumele)

1. Farmacia în care a petrecut practica: _____

2. Termenii petrecerii practicii conform programului de lucru: _____

3. Caracteristica generală a condițiilor de efectuare a practicii:

4. Conținutul, modalitatea și îndeplinirea programului practicii:

5. Aprecierea practicii:

6. Concluzii la finele practicii și propuneri pentru ameliorarea practicii :

7. Semnătura studentului: _____ Data _____

BIBLIOGRAFIE OBLIGATORIE

1. CARATA, A. Management, marketing și legislație farmaceutică. Vol.1. Management în domeniul farmaceutic. București: Editura Didactică și Pedagogică, R.A, 2008, 303 p.
2. DESSELLE, S.P.; ZGARRICK D.P. Managementul farmaciilor. Informații esențiale pentru practica farmaceutică. Vol.1. Ediția 2. Pritco, 2011. 353 p. ISBN 978-973-769-814-2
3. DESSELLE, S.P.; ZGARRICK D.P. Managementul farmaciilor. Informații esențiale pentru practica farmaceutică. Vol.2. Ediția 2. Pritco, 2011. 298 p. ISBN 978-973-769-814-8
4. EȚCO, C. Management în sistemul de sănătate. Chișinău: Epigraf, 2006. 862 p.
5. REMINGTON, J. P. The Science and Practice of Pharmacy, Vol.1. 22nd Edition, Pharmaceutical Press, 2013. 3024 p. ISBN 978-085-711-062-6.
6. SAFTA, V.; BRUMĂREL, M.; CIOBANU, N.; ADAUJI, S. Management și legislație farmaceutică. Chișinău: F.E.P. Tipografia Centrală, 2012. 800 p.
7. VOITCU, M.; CĂRĂUȘ E.-M. Management sanitar și farmaceutic. Iași: "Gr. T. Popa", 2003. 245 p. ISBN 973-790-626-8
8. WIEDENMAYER, K.; SUMMERS, S. R.; MACKIE, C.A.; GOUS, A. G. S.; EVERARD, M. Developing pharmacy practice. A focus on patient care. The Netherlands, The Hague: World Health Organization Department of Medicines Policy and Standards in collaboration with International Pharmaceutical Federation, 2006, 97 p.
9. From Making Medicines to Optimizing Outcomes: The evolution of a profession 1912-2012. Report on Pharmacy, Pharmaceuticals and Global Health, commissioned by FIP and prepared by the UCL School of Pharmacy on the occasion of the Federation's Centennial Congress, 2012. 88 p.
10. Materialul prelegerilor Istoria farmaciei și Propedeutica farmaceutică.
11. Pharmacist Ethics and Professional Autonomy: Imperatives for Keeping Pharmacy Aligned with the Public Interest, FIP 2014,
12. SAFTA, V. Farmacie socială. Chișinău: S.n., 2011. 376 p.
13. Legea ocrotirii sănătății Nr. 411-XIII din 28.03.95. Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr. 34, art. 373.

14. Legea cu privire la activitatea farmaceutică Nr. 1456-XII din 25.05.93. Republicată, Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2005, nr. 59-61, art. 200.
15. Legea cu privire la medicamente Nr. 1409-XIII din 17.12.97. Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 52-53 din 11.06.98.
16. Legea cu privire la circulația substanțelor narcotice și psihotrope și a precursorilor Nr. 382-XVI din 06.05.99. Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 73-77 din 15.07.99.
17. Legea cu privire la dispozitivele medicale Nr. 102 din 09.06.2017, Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 244-251 din 14.07.2017.
18. Legea privind evaluarea și acreditarea în sănătate Nr. 552-XV din 18.10.2001. Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 155-157 din 20.12.2001.
19. Codul muncii al Republicii Moldova, adoptat 28.03.2003, în vigoare din 01.10.2003, Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 159 din 29.07.2003, art.648.
20. Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova „Cu privire la aprobarea Politicii de stat în domeniul medicamentului” Nr.1352-XV din 03.10.2002. Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 149-150 din 07.11.2002.
21. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova „Despre aprobarea Regulamentului cu privire la formarea prețurilor la medicamente și alte produse farmaceutice și parafarmaceutice”. Nr. 603 din 02.07.97, cu modificările ulterioare, Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 51-52 din 07.08.1997, art. 562.
22. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova „Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de aprobare și înregistrare a prețurilor de producător la medicamente”.Nr.525 din22.06.2010,cu modificările ulterioare, Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 105-106 din 25.06.2010.
23. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova „Cu privire la aprobarea Regulamentului, structurii și efectivului-limită ale Agenției Medicamentului și Dispozitivelor Medicale” Nr. 71 din 23.01.2013. Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 18-21 din 25.01.2013.
24. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova „Cu privire la Consiliul Național de

Evaluare și Acreditare în Sănătate”, Nr. 526 din 29.04.2002. Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 62 din 09.05.2002.

25. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova „Despre aprobarea Nomenclatoarelor funcțiilor deținute și lucrărilor executate de către salariații cu care angajatorul poate încheia contracte scrise cu privire la răspunderea materială individuală sau colectivă (de brigadă) deplină, precum și a contractelor-tip cu privire la răspunderea materială deplină”, Nr. 449 din 29.04.2004. Monitorul Oficial al RM nr. 73-76 din 07.05.2004.
26. Hotărârea Guvernului RM “Cu privire la aprobarea tabelelor și listelor substanțelor narcotice, psihotrope și precursorilor acestora, supuse controlului” nr. 1088 din 05.10.2004, Monitorul Oficial al RM nr. 186 din 15.10.2004.
27. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova „Cu privire la aprobarea cerințelor tehnice față de încăperile și obiectivele în care se păstrează substanțe narcotice, psihotrope și/sau precursori” nr. 128 din 06.02.2006, cu modificările ulterioare, Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 28-30 din 17.02.2006.
28. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova pentru aprobarea „Regulamentului sanitar privind dotarea și exploatarea farmaciilor și depozitelor farmaceutice”, nr. 504 din 12 iulie 2012, Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 149–154 din 20.07.2012.
29. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova pentru aprobarea “Regulamentului sanitar privind suplimentele alimentare”, nr. 538 din 02.09.2009, Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 138-139 din 08.09.2009.
30. Cu privire la aprobarea formelor specializate de evidență primară în farmacii și puncte farmaceutice. Ord. MS al RM nr. 253 din 28.11.1994.
31. Cu privire la aprobarea Instrucțiunii despre regimul sanitar în întreprinderile și instituțiile farmaceutice. Ord. MS al RM 334 din 19.07.95.
32. Cu privire la pregătirea și utilizarea cadrelor farmaceutice în Republica Moldova. Ord. MS al RM nr. 70 din 03.03.99.
33. Despre aprobarea cerințelor calificative pentru personalul farmaceutic. Ord. MS și PS al RM nr. 553 din 29.12.2006, Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 21-24 din 16.02.2007.

34. Cu privire la cerințele pentru specificațiile de calitate a medicamentelor în Republica Moldova. Ord. MS al RM nr. 192 din 28.02.2013.
35. Cu privire la aprobarea Regulilor de bună practică de fabricație a medicamentelor (GMP) de uz uman. Ord. MS al RM nr. 309 din 26.03.2013.
36. Cu privire la păstrarea medicamentelor, altor produse farmaceutice și articolelor cu destinație medicală. Ord. MS și PS al RM nr. 28 din 16.01.2006.
37. Cu privire la păstrarea, evidența și eliberarea produselor și substanțelor stupefiante, toxice și psihotrope. Ord. MS al RM nr. 71 din 03.03.1999.
38. Cu privire la aprobarea regulamentului și listei medicamentelor esențiale. Ord. MS al RM nr. 162 din 23.04.2007 cu modificările ulterioare (Ord. MS al RM nr. 144 din 28.02.2011).
39. Cu privire la utilizarea rațională a medicamentelor. Ord. MS și PS al RM nr. 287 din 12.07.2006.
40. Cu privire la reglementarea autorizării produselor medicamentoase de uz uman și introducerea modificărilor postautorizare. Ord. MS al RM nr. 739 din 23.07.2012, Monitorul Oficial al Republicii Moldova Nr. 254-262 din 14.12.2012.
41. Cu privire la medicamentele compensate din fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală Ordinul MS RM/CNAM nr. 492/139-A din 22.04.2013, Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 110-113 din 17.07.2013.
42. Cu privire la Controlul de Stat al calității Medicamentelor. Ord. MS al RM nr. Nr. 521 din 01.06.2012. Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 126-129/761, 22.06.2012
43. Cu privire la aprobarea Regulamentelor-tip ale întreprinderilor farmaceutice. Ord. MS și PS al RM nr. 5 din 06.01.2006.
44. Cu privire la asigurarea accesului populației la medicamente și dispozitive medicale de importanță socială. Ord. MS al RM nr. 959 din 01.10.2012 Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 216-220 din 19.10.2012.
45. Despre aprobarea criteriilor de apreciere a statutului legal al medicamentelor privind livrarea lor din farmacii către pacienți. Ord. MS și PS al RM nr. 21 din 12.01.2006.
46. Cu privire la modul de prescriere și eliberare a medicamentelor. Ord. MS al RM nr. 960 din 01.10.2012 Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 216-

220 din 19.10.2012.

47. Cu privire la supravegherea și farmacovigilența medicamentelor în Republica Moldova. Ord. MS și PS al RM nr. 20 din 12.01.2006.
48. Cu privire la supravegherea calității formelor medicamentoase preparate în farmacii. Ord. MS și PS al RM nr. 10 din 06.01.2006.
49. Cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la autorizarea importului produselor farmaceutice neînregistrate. Ord. MS și PS al RM nr. 11 din 06.01.2006.
50. Cu privire la asistența cu medicamente a bolnavilor spitalizați. Ord. MS al RM nr. 322 din 22.11.2002.
51. Privind reglementarea controalelor și supravegherii activității farmaceutice. Ord. MS al RM nr. 128 din 22.04.2003.
52. Cu privire la produsele parafarmaceutice și alte produse de uz medical ce pot fi livrate prin întreprinderile și instituțiile farmaceutice. Ord. MS al RM nr. 278 din 12.08.2009.
53. Cu privire la autorizarea importului/exportului de medicamente, alte produse farmaceutice și parafarmaceutice. Ord. Agenției Medicamentului, nr. 1 din 16.01.2006.
54. Despre modalitatea elaborării, revizuirii și aprobării Listei medicamentelor pasibile spre eliberare din farmacii fără rețetă. Ord. Agenției Medicamentului, nr. 21 din 12.05.2006.
55. Regulamentul Nomenclatorului de Stat al Medicamentelor. Ord. Agenției Medicamentului, nr. 67 din 28.12.2006.
56. Cu privire la aprobarea Ghidului privind buna practică de fabricație a medicamentelor (GMP) de uz uman nr. 24 din 04.04.2013.
57. Standardele Naționale de Contabilitate, vol. 1 // Moldpres, Chișinău, 1998.
58. Regulamentul privind inventarierea. Aprobă de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, ordinul nr. 60 din 29.05.12. Monitorul Oficial al Republica Moldova nr. 166-169 din 10.08.2012.
59. www.amed.md
60. www.ms.gov.md
61. www.lex.justice.md

BIBLIOGRAFIE SUPLIMENTARĂ

1. BEJAN, V. Elemente de propedeutică farmaceutică. Chișinău, 2010.
2. Facultatea Farmacie la 40 de ani (File de istorie), sub red. V. Procopișin, N. Ciobanu. Chișinău, 2004.
3. Făuritorii unei istorii de aur. 60 ani de învățământ superior în Moldova, Chișinău, 2005.
4. From Making Medicines to Optimizing Outcomes: The evolution of a profession 1912-2012, Report on Pharmacy, Pharmaceuticals and Global Health, commissioned by FIP and prepared by the UCL School of Pharmacy on the occasion of the Federation's Centennial Congress, 2012.
5. Pharmacist Ethics and Professional Autonomy: Imperatives for Keeping Pharmacy Aligned with the Public Interest, FIP 2014.